

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

07-10-13М

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до підготовки семінарських занять
та самостійної роботи з дисципліни

«Актуальні проблеми соціально-виховної роботи»
«Actual problems of social
and educational work»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Соціально-виховна робота з дітьми та
молоддю» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»
галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» денної та заочної форми навчання

for students of higher education of the second (master's) educational degree,
specialty 011 Educational, pedagogical sciences,
fields of knowledge 01 Education/Pedagogy,
OPP «Social and educational work with children and youth»

Рекомендовано
науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 3 від 21.11.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні рекомендації до підготовки семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни «Актуальні проблеми соціально-виховної роботи» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Соціально-виховна робота з дітьми та молоддю» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Шевчук Т. Є. – Рівне : НУВГП, 2024. – 22 с.

Укладач:

Шевчук Т. Є., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Сокаль В. А., в.о. завідувача кафедри суспільних дисциплін, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності: Сокаль В. А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін.

© Т. Є Шевчук., 2024
© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

Вступ	4
Тематика лекцій з дисципліни	6
Тематика та зміст семінарських занять	9
Методичні рекомендації до організації самостійної роботи з дисципліни	14
Тематика самостійної роботи	15
Підсумковий контроль знань з дисципліни (перелік питань до екзамену/заліку)	17
Список рекомендованої літератури	19

ВСТУП

Підготовка фахівця до професійної педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах набуває в сучасних умовах надзвичайної ваги особливо, у період реформування освіти. Навчання здобувачів II (магістерського) рівня освіти потребує серйозної підготовки, зусиль в оволодінні найновішими формами, методами, засобами професійної діяльності.

Дисципліна «Актуальні проблеми соціально-виховної роботи» спрямована на ознайомлення магістрантів з новими надбаннями в теорії та практиці соціально-виховної роботи і соціальної педагогіки в Україні та за кордоном і потребує формування відповідних професійних компетентностей.

Предметом її вивчення є організаційна й методична діяльність організатора позакласної роботи в школі, позашкільної освіти в громаді та ін. Здобувачі ознайомляться з формами, основними напрямками і методами організації позакласної та позашкільної роботи.

У процесі вивчення курсу здобувач освіти набуває професійної, соціальної, комунікативної компетентностей; буде мати уявлення про сучасну соціальну педагогіку як наукову галузь, що розвивається; навчиться критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціально - педагогічної діяльності, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження; буде вміти практично втілювати здобуті знання в оновленій соціально-педагогічній діяльності, виявляти, ставити і розв'язувати соціально-педагогічні проблеми.

Мета викладання дисципліни: сприяти засвоєнню студентами основ соціально-виховної роботи як сучасної науки, усвідомленню ними важливості й складності соціально-педагогічної діяльності, формуванню в них цілісного уявлення про професію педагога як гуманістичну та творчу, розкриттю перспектив і шляхів оволодіння нею.

Завдання: розширити знання про позакласну та позашкільну роботу, яка є складовою частиною комплексного вивчення школярами, вихованцями, слухачами, про методіку соціальної

роботи в школі в урочний та позаурочний час; упорядкувати знання студентів про організаційні форми і основні напрями позакласної роботи; ознайомити з положеннями, методикою організації всеукраїнських та регіональних рухів, експедицій, акцій організації історико-краєзнавчої діяльності й патріотичного виховання учнівської молоді, що власне і є складовою ділянкою позакласної роботи в школі; дати знання про порядок підготовки, проведення й узагальнення результатів позашкільної діяльності; сформувати практичні навички збору, упорядкування й використання педагогічного матеріалу; посилити теоретичні і практичні знання студентів з організації шкільного дозвілля як важливого засобу організації учнівської практично-перетворювальної діяльності; сприяти вихованню майбутніх учителів організаторів, а також педагогів організаторів позакласної гурткової роботи в школі; за результатами навчання студенти повинні навчитися моделювати організаційно-виховні заняття різних типів і видів в позашкільній освіті, вільно добирати і оперувати методами і прийомами навчання та виховання, оптимізуючи навчально-виховний процес; студенти, здобувши кваліфікацію педагога-організатора, повинні навчитися застосовувати у практичній діяльності сучасні технології навчання і виховання у позакласній роботі в школі.

Дисципліна «Актуальні проблеми соціально-виховної роботи» у здобувачів II (магістерського) рівня освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, ОПП «Соціально-виховна робота з дітьми та молоддю» має формувати такі результати навчання:

PH2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

PH3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

PH5. Організувати освітній процес на основі студенто-центрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх,

педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

РН8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

Тематика лекцій з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть год. денна форма	Кіл-ть год. заочна форма
1.	Тема 1. Сучасний стан соціально-виховної роботи як сфери практичної діяльності.	2	1
2.	Тема 2. Характеристика основних суб'єктів і об'єктів соціально-виховної роботи	2	1
3.	Тема 3-4. Технологізація соціально-виховної роботи як актуальна проблема сучасності.	4	1
4.	Тема 5. Інноваційно-орієнтований підхід в соціально-виховній роботі	2	1
5.	Тема 6. Соціально-виховна робота в територіальній громаді.	2	1
6.	Тема 7. Зміст і особливості соціально-виховної роботи з різними типами сімей.	2	1
7	Тема 8. Насильство та жорстокість як складні соціально-педагогічні проблеми	2	-
	Разом	16	8

Зміст лекційних занять:

Тема 1. Сучасний стан соціально-виховної роботи як сфери практичної діяльності.

Опис теми: Знати предмет та основні категорії соціально-виховної роботи як науки та навчальної дисципліни; аналізувати основні (базові) теорії соціально-виховної педагогіки.

Уміти характеризувати поняття: «соціально-виховна педагогіка», «соціально-педагогічна діяльність», «соціально-виховна робота», «соціально-педагогічний процес», «соціальне виховання», «соціалізація».

Тема 2. Характеристика основних суб'єктів і об'єктів соціально-виховної роботи

Опис теми: Сформувати поняття «суб'єкт соціально-виховної роботи», «об'єкт соціально-виховної роботи» та «клієнт соціально-виховної роботи».

Уміти характеризувати види суб'єктів та об'єктів соціально-виховної роботи. Знати кваліфікаційні характеристики, функції, посадові обов'язки соціального педагога як суб'єкта соціально-виховної роботи. Розуміти поняття «груповий суб'єкт соціально-виховної роботи». Вміти обґрунтувати роль ОТГ як важливого групового суб'єкта соціально-виховної роботи.

Тема 3-4. Технологізація соціально-виховної роботи як актуальна проблема сучасності.

Опис теми: Розуміти поняття «форми соціально-виховної роботи» і «методи соціально-виховної роботи». Знати критерії ефективності та показники успішності соціально-виховної роботи.

Уміти визначати, характеризувати та використовувати у професійній діяльності ресурси соціально-виховної педагогічної роботи. Обґрунтовувати сучасне розуміння технологій соціально-виховної роботи.

Тема 5. Інноваційно-орієнтований підхід в соціально-виховній роботі

Опис теми: Аналізувати зміст понять «інновація», «нововведення», «соціально-виховна інновація». Знати основні характеристики інновацій та джерела соціально-педагогічних інновацій. Розуміти специфіку інноваційних технологій соціально-виховної роботи. Мати уявлення про інноваційні форми та методи роботи педагога у соціально-виховній роботі.

Уміти використовувати інтерактивні технології у соціально-виховній роботі. Обґрунтовувати сучасне розуміння проектних технологій у професійній діяльності педагогів соціально-виховної роботи. Розуміти специфіку використання творчих технологій в сучасній соціально-виховній діяльності.

Тема 6. Соціально-виховна робота в територіальній громаді.

Опис теми: Ресурси територіальної громади: їх види та специфіка. Знати типові соціально-виховні та педагогічні проблеми територіальної громади.

Уміти визначати, характеризувати та використовувати ресурси територіальної громади, ділові контакти з іноземними партнерами. Аналізувати зміст поняття «соціальна мобілізація», її складові елементи. Розуміти роль соціальної мобілізації у розв'язанні соціально-виховних педагогічних проблем у громаді. Моделювати молодіжну соціально-виховну педагогічну роботу як ресурс територіальної громади.

Тема 7. Зміст і особливості соціально-виховної роботи з різними типами сімей.

Опис теми: Альтернативні форми сімейної опіки над дітьми. Вміти аналізувати зміст поняття «сім'я» як малу соціальну групу та соціальний інститут.

Уміти працювати і розуміти особливості соціально-виховної роботи з різними типами сімей (проблемними і вразливими, дис- і псевдофункціональними сім'ями, одно- і багатодітними, неповними та ін.). Знати типові міжнародні та вітчизняні орієнтири соціально-виховної роботи з вразливими сім'ями з дітьми. Розуміти специфіку соціально-виховної роботи з сім'ями, в яких є особи з

інвалідністю та альтернативними формами сімейної опіки над дітьми.

Тема 8. Насильство та жорстокість як складні соціально-педагогічні проблеми

Опис теми: Мати уявлення про роль соціально виховної роботи у попередженні та подоланні насильства і жорстокого ставлення щодо особи в сім'ї, групі, соціумі.

Уміти визначати зміст соціально-виховної роботи з профілактики булінгу, мобінгу та ейджизму.

Тематика та зміст семінарських занять: Семінарське заняття 1.

Тема: Сучасний стан соціально-виховної роботи як сфери практичної діяльності.

1. Предмет та основні категорії соціально-виховної роботи як науки та навчальної дисципліни.
2. Основні (базові) теорії соціально-виховної педагогіки.
3. Сутність поняття: «соціально-виховна педагогіка», «соціально-педагогічна діяльність», «соціально-виховна робота», «соціально-педагогічний процес», «соціальне виховання», «соціалізація» (РН 2, РН 3, РН 5, РН 7, РН 8)

Рекомендована література:

1. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка : навчальний посібник. К. : Логос, 2013.
2. Евдокимова В. Міжкультурна комунікація у соціальній роботі : навчально-методичний посібник. 2018. 191 с.
3. Капська А. Й., Пеша І. Б. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей. К. : Центр навчальної літератури. 2020. 232 с.
4. Кубіцький С. О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах : навчальний посібник. Київ : Міленіум, 2015. 300 с.
5. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики. Суми : Сумський державний університет, 2019. 230 с.
6. Марцева Л. А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с. URL: <http://surl.li/cagfik>

Семінарське заняття 2.

Тема: Характеристика основних суб'єктів і об'єктів соціально-виховної роботи.

1. Сутність поняття «суб'єкт соціально-виховної роботи», «об'єкт соціально-виховної роботи» та «клієнт соціально-виховної роботи».
2. Характеристика видів суб'єктів та об'єктів соціально-виховної роботи.
3. Кваліфікаційні характеристики, функції, посадові обов'язки соціального педагога як суб'єкта соціально-виховної роботи.
4. Сутність поняття «груповий суб'єкт соціально-виховної роботи».
5. Роль ОТГ як важливого групового суб'єкта соціально-виховної роботи (РН 2, РН 3, РН 5, РН 7, РН 8)

Рекомендована література:

1. Школа волонтерів : навчальний посібник / За заг. ред. Г. С. Скитьової ; авторський колектив: Брик А. Я., Говорун Н. В., Дементьев В. В., Лашук О. М., Мельник О. В., Потій О. В та ін. К. : 2016. 166 с.
2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І. Д. Звереві. Київ, Сімферополь : «Універсум» 2012. 536 с.
3. Безпалько О. Концептуальні засади соціально-педагогічної роботи з дітьми та учнівською молоддю в територіальній громаді. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2017. № 1. С. 27–34.
4. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с.
5. Костіна В. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців соціальної галузі до профілактики дезадаптації учнів у різних соціальних інституціях : монографія. Харків : ХОГОКЗ, 2018. 364 с.

Семінарське заняття 3.

Тема: Технологізація соціально-виховної роботи як актуальна проблема сучасності.

1. Сутність поняття «форми соціально-виховної роботи» і «методи соціально-виховної роботи».

2. Критерії ефективності та показники успішності соціально-виховної роботи (РН 2, РН 3, РН 5, РН 7, РН 8)

Рекомендована література:

1. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин та туризму, 2020. 275 с.
2. Соціальна робота : навч. посібник / за ред. проф. Капської А. Й. К. : Центр навч. літератури, 2019. 488 с.
3. Христюк О. Л. Психологія девіантної поведінки : навчально-методичний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2014. 192 с.

Семінарське заняття 4.

3. Ресурси соціально-виховної педагогічної роботи.
4. Сучасне розуміння технологій соціально-виховної роботи (РН 2, РН 3, РН 5, РН 7, РН 8)

Рекомендована література:

1. Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова ; 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : НФаУ, 2018. 140 с.
2. Соціальна і гуманітарна політика : підручник / В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. Київ : Вид-во НАДУ, 2016. 792 с.
3. Овдієнко Л. Н. Освіта як простір соціалізації особистості : монографія. К. : Міленіум, 2014. 120 с.
4. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка : навч. посіб. К. : Кондор, 2005. 549 с.

Семінарське заняття 5.

Тема: **Інноваційно-орієнтований підхід в соціально-виховній роботі**

1. Зміст понять «інновація», «нововведення», «соціально-виховна інновація».
2. Характеристики інновацій та джерела соціально-педагогічних інновацій.

3. Специфіка інноваційних технологій соціально-виховної роботи.
4. Інноваційні форми та методи роботи педагога у соціально-виховній роботі (РН 2, РН 3, РН 5, РН 7, РН 8)

Рекомендована література:

1. Результати моніторингового опитування населення України стосовно соціального становища молоді. К. : Український ін-т соціальних досліджень, 2015. 34 с.
2. Перспективи розвитку соціальної педагогіки в Україні: Матеріали Круглого столу (24 травня 2018 року, Київ) / за ред. О. В. Чуйко. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. 118 с.
3. Соціальна педагогіка: теорія і технології : підручник / за заг. ред. І. Д. Звереві. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 316 с.

Семінарське заняття 6.

5. Інтерактивні технології у соціально-виховній роботі.
6. Сучасне розуміння проектних технологій у професійній діяльності педагогів соціально-виховної роботи.
7. Специфіка використання творчих технологій в сучасній соціально-виховній діяльності(РН 2, РН 3, РН 5, РН 7, РН 8)

Рекомендована література:

1. Тернопільська В. І., Бакуліна О. С. Актуальність питання соціальної політики в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. Вип. 1(24). С. 191–194.
2. Соціальна робота: технологічний аспект : навчальний посібник / За ред. проф. А. Й. Капської. К. : Центр навчальної літератури, 2013. 352 с.
3. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / за заг. ред. проф. І. Д. Звереві. К. : Центр учбової літератури, 2008. 336 с.
4. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, Т. Г. Веретенко ; за ред. О. В. Безпалько. К. : Академвидав, 2013. 321 с.

Семінарське заняття 7.

Тема: Соціально-виховна робота в територіальній громаді.

1. Ресурси територіальної громади: їх види та специфіка.

2. Типові соціально-виховні та педагогічні проблеми територіальної громади.
3. Ресурси територіальної громади, ділові контакти з іноземними партнерами.
4. Зміст поняття «соціальна мобілізація», її складові елементи.
5. Роль соціальної мобілізації у розв'язанні соціально-виховних педагогічних проблем у громаді.
6. Моделювання молодіжної соціально - виховної педагогічної роботи як ресурсу територіальної громади (РН 2, РН 3, РН 5, РН 7, РН 8)

Рекомендована література:

1. Теорія та історія соціального виховання : навч. посіб. / уклад. О. О. Кравченко. Умань, 2013.
2. Шуст Н. Б. Інноваційна діяльність молоді: сутність, структура, функції. Вінниця, 2016. 141с.
3. Результати моніторингового опитування населення України стосовно соціального становища молоді. К. : Український ін-т соціальних досліджень, 2015. 34 с.
4. Перспективи розвитку соціальної педагогіки в Україні: Матеріали Круглого столу (24 травня 2018 року, Київ) / за ред. О. В. Чуйко. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. 118 с.

Семінарське заняття 8.

Тема: Зміст і особливості соціально-виховної роботи з різними типами сімей.

1. Альтернативні форми сімейної опіки над дітьми.
2. Зміст поняття «сім'я» як малої соціальної групи та соціального інституту.
3. Особливості соціально-виховної роботи з різними типами сімей (проблемними і вразливими, дис- і псевдофункціональними сім'ями, одно- і багатодітними, неповними та ін.).
4. Міжнародні та вітчизняні орієнтири соціально-виховної роботи з вразливими сім'ями з дітьми.

5. Специфіка соціально-виховної роботи з сім'ями, в яких є особи з інвалідністю та альтернативними формами сімейної опіки над дітьми (РН 2, РН 3, РН 5, РН 7, РН 8)

Рекомендована література:

1. Капська А. Й., Пеша І. Б. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей. К. : Центр навчальної літератури. 2020. 232 с.
2. Кубіцький С. О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах : навчальний посібник. Київ : Міленіум, 2015. 300 с.
3. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин та туризму, 2020. 275 с.

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи з дисципліни

Здібність самостійно удосконалювати знання та професійні навички, самостійно аналізувати факти і явища - один з основних показників сформованості професійної культури спеціаліста. Уміння систематично самостійно працювати складають міцну основу успіхів у самовдосконаленні молодих фахівців. При сучасних темпах накопичення нових професійних даних особливої цінності набувають такі риси особистості як ініціативність, активність, самостійність, аналітичні здібності та інше. Саме формуванню таких рис особистості повинна сприяти правильна організована самостійна робота студентів. “Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах” передбачає, що навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння начальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових занять. Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише

на самостійну роботу, контролюється під час проведення підсумкового модульного контролю.

Головним принципом, на якому повинна базуватись самостійна робота студента, є професійна спрямованість, в результаті якої здійснюється самостійне засвоєння певної сукупності знань, вмінь і навичок конкретної професійної діяльності. В умовах активної творчої пізнавальної діяльності студентів все більше набувають важливості завдання дослідницького характеру: підготовка рефератів, мікродосліджень, анотування джерел, написання есе, створення презентацій, складання кросвордів та інші види робіт.

Тематика самостійної роботи

№ з/п	Теми <i>для написання конспекту - реферату, створення презентацій</i>	Кіл-ть год.	Кіл-ть год.
		денн форм	заочн форм
1.	Інноваційні тенденції розвитку позашкільної освіти	3	4
2.	Сутність та структура педагогічної інноватики	3	4
3.	Науково-педагогічна творчість як основа створення освітніх інновацій	3	4
4.	Управління процесом впровадження педагогічних інновацій	3	4
5.	Розвиток системи позашкільної освіти в Україні	3	4
6.	Організаційно-педагогічні засади виховної роботи у закладах освіти	3	4
7.	Реалізація виховного потенціалу позашкільних навчальних закладів	3	4
8.	Особливості здійснення виховної роботи в різновіковому дитячому колективі в	3	4

9.	позашкільному закладі освіти Організація навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах	3	4
10.	Організація пошукової та науково-дослідницької діяльності вихованців позашкільних навчальних закладів	3	4
11.	Методика роботи в творчих об'єднаннях учнів	3	4
12.	Педагогічна майстерність соціального педагога як складова професійного іміджу	3	4
13.	Методика проведення гурткових занять	3	4
14.	Методичне забезпечення виховного процесу в дитячому оздоровчо-виховному закладі	3	4
15.	Інноваційні тенденції розвитку позашкільної освіти	3	4
16.	Розвиток системи позашкільної освіти в Україні	3	4
17.	Організація навчально-виховного процесу в навчальних закладах	3	4
18.	Методика роботи в творчих об'єднаннях учнів	3	4
19.	Педагогічна майстерність соціального педагога як складова професійного імідж	3	4
20.	Соціальна робота з представниками проблемних груп	3	4
	Разом	60	80

Підсумковий контроль знань з дисципліни (перелік питань до екзамену/заліку)

1. Соціальна педагогіка та соціальна-виховна робота як інтегративні наука про людину і суспільство.
2. Проблеми та перспективи професій в Україні.
3. Соціально-виховна робота та її зв'язок з соціальною педагогікою.
4. Характеристика інформаційного соціуму як соціокультурного простору XXI століття.
5. Соціальне виховання – механізм трансляції соціокультурних цінностей.
6. Формування позиції особистості в процесі соціального виховання.
7. Громадські організації як суб'єкти соціально-педагогічної діяльності.
8. Волонтерські загони як ресурси соціально-педагогічної діяльності.
9. Проблема цілеспрямованого навантаження соціальних служб в сучасних умовах.
10. Заклади освіти як інституціональний ресурс соціально-педагогічної діяльності..
11. Міжнаціональні відносини та соціальне виховання (полікультурне виховання).
12. Соціально-виховний аспект економічної та політичної соціалізації.
13. Соціально-педагогічний потенціал релігійного виховання і роль соціального педагога в його використанні.
14. Міжконфесійні конфлікти і шляхи їх подолання засобами соціальної педагогіки.
15. Міжнаціональні відносини та соціальне виховання (полікультурне виховання).
16. Зміст соціально-педагогічної діяльності щодо виховання культури міжнаціональних взаємин.

17. Форми соціально-педагогічної діяльності щодо виховання культури міжнаціональних взаємин.
18. Етноцентризм і проблеми дискримінації; практика соціально-педагогічної роботи відносно етнічних меншин.
19. Економіка і політика як фактори соціалізації соціальних суб'єктів.
20. Соціальне виховання в умовах багатопартійного суспільства.
21. Об'єднання як засіб соціалізації людини; ринкові відносини та соціальне виховання.
22. Економічне виховання в умовах побудови ринкових відносин в суспільстві.
23. Поняття «інновації» у соціальній педагогіці.
24. Інтерактивні методи соціально-педагогічної діяльності.
25. ЗМІ як актуальний засіб і сфера реалізації соціального виховання.
26. Мистецтво як ефективний засіб соціального виховання в інформаційну добу.
27. Соціально-педагогічна робота у сфері дозвілля.
28. Соціально-педагогічна діяльність і проблеми пола.
29. Проблеми виховання жінок.
30. Міжнародна та національна політика України стосовно формування сприятливих умов для розвитку жіноцтва.
31. Девіантна поведінка людини як форма соціальної дезадаптації.
32. Актуальні питання превентивної практики соціально-педагогічної діяльності щодо проблем ВІЛ/СНІДу.
33. Соціально-педагогічна діяльність щодо запобігання наркоманії.
34. Превентивно-реабілітаційні методи в сучасній соціально-педагогічній діяльності.
35. Проблеми впровадження превентивних і реабілітаційних програм в Україні.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання). / А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола. К., 2002. С. 122–145.
2. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка : навчальний посібник. К. : Логос, 2013.
3. Евдокимова В. Міжкультурна комунікація у соціальній роботі : навчально-методичний посібник. 2018. 191 с.
4. Капська А. Й., Пеша І. Б. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей. К. : Центр навчальної літератури. 2020. 232 с.
5. Кубицький С. О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах : навчальний посібник. Київ : Міленіум, 2015. 300 с.
6. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин та туризму, 2020. 275 с.
7. Соціальна робота : навч. посібник / за ред. проф. Капської А. Й. К. : Центр навч. літератури, 2019. 488 с.
8. Христюк О. Л. Психологія девіантної поведінки : навчально-методичний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2014. 192 с.
9. Школа волонтерів : навчальний посібник / За заг. ред. Г. С. Скитьової ; авторський колектив: Брик А. Я., Говорун Н. В., Дементьев В. В., Лашук О. М., Мельник О. В., Потій О. В та ін. К. : 2016. 166 с.
10. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І. Д. Звереві : Київ, Сімферополь : «Універсум». 2012. 536 с.
11. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики. Суми : Сумський державний університет, 2019. 230 с.
12. Марцева Л. А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.
13. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за

заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с.

Додаткова

1. Безпалько О. Концептуальні засади соціально-педагогічної роботи з дітьми та учнівською молоддю в територіальній громаді. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2007. № 1. С. 27–34.
2. Жіноча молодь та здоров'я: свідомий вибір : науково-методичний посібник / І. В. Братусь, А. В. Гулевська-Черниш, Т. А. Клінська. К. : Науковий світ, 2006. 207 с.
3. Костіна В. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців соціальної галузі до профілактики дезадаптації учнів у різних соціальних інституціях : монографія. Харків : ХОГОКЗ, 2018. 364 с.
4. Лактіонова Г. Виховання в епоху глобалізації: нові можливості, нові ризики. *Шлях освіти*. 2005. № 4. С. 2–6.
5. Малько А. О. Теоретико-методологічні основи розвитку соціальної педагогіки : моногр. / Харк. держ. акад. Культури. Х. : ХДАК, 2004. 285 с.
6. Овдієнко Л. Н. Освіта як простір соціалізації особистості : монографія. К. : Міленіум, 2014. 120 с.
7. Кочубей А. В., Сокаль В. А., Якубовська С. С. Соціально-психологічний супровід здобувачів вищої освіти в умовах війни засобами арт-терапії. *Rehabilitation & Recreation*: науковий журнал. Рівне : Видавничий дім «Гельветика», 2024. Том 18, No 1. С.104–117. Видання індексується в Scopus, ERIH PLUS, Index Copernicus, Google Scholar. URL: <https://health.nuwm.edu.ua/index.php/rehabilitation/article/view/454>
8. Результати моніторингового опитування населення України стосовно соціального становища молоді. К. : Український ін-т соціальних досліджень, 2015. 34 с.

9. Перспективи розвитку соціальної педагогіки в Україні : матеріали круглого столу (24 травня 2018 року, Київ) / за ред. О. В. Чуйко. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. 118 с.
10. Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С., Глава 8. Типи організаційної культури колективу. *Розвиток соціально-культурної сфери в сучасному суспільстві*. Книга 2: Серія монографій / авт.кол. : Гилев Г. А., Львович І. Я., Олексін Ю. П., Поплавська Т. М., Преображенський А. П. і ін. Одеса : КУПРІЄНКО СВ, 2020 - 143 с. : іл., табл. (Серія «Розвиток соціально-культурної сфери в сучасному суспільстві», Книга 2). С. 111–118, 141–142. ISBN 978-617-7880-03-4. URL: <https://www.sworld.com.ua/monoua5/rssso.pdf>.
11. Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С. Наукові підходи до визначення творчої особистості. *Erbe der europäischen Wissenschaft: Chemie und Pharmazie, Medizin, Biologie, Landwirtschaft, Pädagogik, Psychologie, Philologie. Monografische Reihe «Europäische Wissenschaft»*. Buch 17. Teil 4. 2023. 181 с. С.132-149. Heritage of European science: Chemistry and pharmaceuticals, Medicine, Biology, Agriculture, Pedagogy, Psychology, Philology. Monographic series «European Science». Book 17. Part 4. 2023. ISBN 978-3-949059-78-0 DOI: 10.30890/2709-2313.2023-17-04
12. Соціальна педагогіка: теорія і технології : підручник / за заг. ред. І. Д. Звереві. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 316 с.
13. Соціальна робота: технологічний аспект : навчальний посібник / За ред. проф. А. Й. Капської. К. : Центр навчальної літератури, 2013. 352 с.
14. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / за заг. ред. проф. І. Д. Звереві. К. : Центр учбової літератури, 2008. 336 с.
15. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, Т. Г. Веретенко ; за ред. О. В. Безпалько. К. : Академвидав, 2013. 321 с.

16. Теорія та історія соціального виховання : навч. посіб. / уклад. О. О. Кравченко. Умань, 2013.

17. Шуст Н. Б. Інноваційна діяльність молоді: сутність, структура, функції. Вінниця, 2016. 141 с.

Інші інформаційні ресурси

1. https://stud.com.ua/28644/pedagogika/harakteristika_potentsialu_sotsialnoyi_pedagogiki_perspektivi_yogo_rozvitku

2. <https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3233795-u-stolicnomu-centrizajnatosti-rozpovili-aki-profesii-mozut-zniknuti-do-2030-roku.html>

3. http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2019/64/part_2/16.pdf

4. https://stud.com.ua/28444/pedagogika/formuvannya_kulturi_mizhnatsionalno_go_spilkuvannya_bagatonatsionalnomu_kolektivi

5. https://issuu.com/tempusua/docs/gurenko_soc-ped

6. https://nenc.gov.ua/doc/autoref/Gabora_L.pdf

7. http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/11585/Myrosh_nichenko.pdf

[pdf;jsessionid=5558689792F80AB3855E0ADCEEB6823C?sequence=](http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/11585/Myrosh_nichenko.pdf)

1